

УДК 347.778.025:070.23(73)“18”

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.5.28>**Роман Шелудяков,**

канд. юрид. наук,

доцент кафедри конституційного, міжнародного та приватного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

Наталія Шелудякова,

канд. іст. наук,

доцент кафедри міжнародної економіки

Державного університету економіки і технологій

МАТЕРІАЛИ АМЕРИКАНСЬКИХ ГАЗЕТ ЯК ОБ'ЄКТ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ США В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТОЛІТТЯ

У статті зроблено спробу міждисциплінарного дослідження умов функціонування американських газет у першій половині ХІХ ст. та їх взаємозв'язку з особливостями правового регулювання захисту інтелектуальної власності. Зокрема, автори розкривають такі риси функціонування американських газет у тогочасному інформаційному просторі, як економічна залежність від партійних та державних дотацій; нескристалізованість етичних стандартів журналістської професії та специфічне розуміння поняття новин; поширена практика беззастережного передруку інформації з інших джерел без посилання на це джерело; зосередженість на зборі та передачі фактичної інформації та копіївність газетних матеріалів. Останній фактор цілком міг слугувати умовою для входження газетних матеріалів до кола об'єктів захисту авторських прав, адже у першій половині ХІХ ст. у США сформувався особливий підхід до копіївних творів. З огляду на потребу сприяти розвитку освіти на державному рівні та домінування просвітницької парадигми в інформаційному просторі США, підтримку та захист, у тому числі й правовий, що отримували автори копіївних творів, спрямованих на збирання, організацію, упорядкування фактичних даних (енциклопедії, словники, мапи, покажчики тощо), була сформована одна з найвпливовіших на той час концепцій авторського права – доктрина «роботи в поті чола» (*sweat of the brow*). Згідно з основоположними для цієї доктрини рішеннями у судових справах, на основі яких згодом з'явилися й теоретичні роботи, факти не можуть мати автора, проте саме праця та витрачені ресурси на їх збір та опрацювання є достатнім критерієм для встановлення авторства твору, що базується на фактичній інформації. Утім, газетні матеріали попри свій переважно копіївний характер не підпадали під дію цієї доктрини. З одного боку, це відбувалося через відсутність потреби газет захищати свої авторські права та цілеспрямовану підтримку існуючої системи відсутності конкуренції за інформацію та читача. З іншого боку, причиною винесення газет за межі дії авторського права була суттєва різниця між настановами законодавства щодо захисту творів, що слугують розвитку освіти та науки, та природою газетної інформації, яка мала тимчасову, скороминучу цінність.

Ключові слова: авторське право, доктрина «роботи в поті чола» (*sweat of the brow*), копіївність творів, фактична інформація, газетні матеріали, журналістика.

Постановка проблеми. Виявлення особливостей функціонування преси в рамках системи захисту авторського права США у першій половині ХІХ ст. видається актуальним з огляду на кілька чинників. По-перше, саме у зазначений час в американській правовій системі формується й активно застосовується доктрина «роботи в поті чола» (*sweat of the brow*), яка тривалий час визначала специфіку захисту авторських прав не тільки у США, а й на території Європи. Сьогодні у зв'язку зі спробами реанімувати її у контексті захисту прав укладачів баз даних сут-

тевим є дослідження її походження та особливостей застосування на різних етапах та щодо різних об'єктів захисту. По-друге, комплексний підхід до піднятого питання дає можливість застосування багатовимірної оптики для дослідження проблеми захисту прав інтелектуальної власності у ЗМІ: він дає можливість виявити на історичному матеріалі чинники економічного, політичного, правового та ін. характеру, які можуть впливати на формування потреби захисту авторських прав. Це надає сучасним правникам та журналістській спільноті методологію

для розуміння сучасних реалій функціонування ЗМІ в системі захисту прав інтелектуальної власності, що є значущим з огляду на існуючі дискусії з цього питання.

Вивчення правового режиму американських газет у цілому, як і їх взаємин з авторським правом, сьогодні є прерогативою американських дослідників. Значний доробок у цьому напрямі належить Дж. Гінзбург, С. Франкель, М. Бігтон, Р. Бронейсу та ін. У своїх дослідженнях вони ґрунтовно вивчили природу поняття авторства, його співвідношення з інформацією, що базується на фактах, а також дослідили основні доктрини авторського права в американському законодавстві та окреслили їхні взаємовідносини з газетними матеріалами.

Українські дослідники починають приділяти дедалі більше уваги окремим аспектам захисту інтелектуальної власності, зокрема природі авторського права, його ознакам та умовам правової охорони творів різного походження, у тому числі журналістських. У цьому відношенні слід виділити дослідження Л. Майданик, А. Штефан, І. Зайцевої-Калаур та ін.

Однак розгляд суто правового виміру питання захисту авторського права щодо журналістських творів суттєво звучує дослідницьку перспективу та не дає всеосяжної картини чинників, що впливають на це питання. Міждисциплінарний підхід дасть можливість ширшого розуміння взаємозв'язку між економічними, політичними, технологічними та культурними умовами функціонування преси та особливостями правового захисту їхніх матеріалів.

Метою статті є розгляд сукупності правових та історичних чинників, що зумовлювали особливості функціонування американської преси у рамках (а якщо бути точніше, поза рамками) права інтелектуальної власності у першій половині XIX ст.

Виклад основного матеріалу. XIX ст. в історії американської преси стало якщо не переламним, то таким, що суттєво змінило місце і роль преси в соціально-політичних процесах країни. Не менш значущим був внесок тогочасних газет та газетної індустрії у становлення права інтелектуальної власності, зміну доктрин у цій сфері та практику їх застосування. Йдеться передусім про кристалізацію у цей час двох ґрунтовних концепцій авторського права, що по-різному трактують поняття оригінальності твору: одна базується на визнанні здійсненої інтелектуальної праці та навичок автора в процесі створення твору, в основі іншої – креативність автора, його суб'єктивна інтерпретація

матеріалу, творчий вимір твору. Як зазначає Дж. Гінзбург, ці дві концепції співіснували в американському правовому просторі протягом усього XIX та частково XX ст. й суттєво вплинули на формулювання сучасних принципів авторського права у США та світі [1, с. 1874–1875].

Журналістика, особливо новинна, завжди була у складних відносинах з авторським правом, оскільки має справу з досить неоднозначним предметом – фактами дійсності, які за багатьма визначеннями та концепціями не можуть мати автора, а тому не підлягають правовому захисту. Утім, протягом XIX ст. у США паралельно з розвитком преси та її ролі у суспільстві відбувалася й еволюція різних підходів до розуміння взаємозв'язку преси з правом інтелектуальної власності – від існування газет поза межами авторського права у першій половині XIX ст. до спроб закріпити за пресою виключні права на інформацію та формулювання доктрини оригінальності, що базується на творчому началі. Розгляд цих процесів неможливий без аналізу умов та особливостей функціонування американської преси.

У першій половині XIX ст. журналістика як професійна сфера з розгорнутою економічною, законодавчою, етичною інфраструктурою у США тільки зароджувалася і здебільшого була пов'язана зі збором та передачею фактичної інформації. Більшість тогочасних газетних новин, по суті, являла собою не більше ніж компіляцію фактів. Починаючи з колоніальних часів, коли зародилася американська преса, поняття «новини» в американських газетах було досить специфічним: тривалий час під «новинами» подавалися різноманітні відомості про закордонні події, незвичайні явища та події, офіційні королівські чи губернаторські промови та виступи тощо, оперативність та актуальність яких була сумнівною. І тільки на початку XIX ст. значною мірою під тиском комерційної «копійчаної преси» (penny press) увага журналістів змістила свій фокус із різноманітних фактів та фантазій про далекі події на інформацію про місцеву громаду, умови її життя, ведення бізнесу, зв'язки з іншими громадами тощо [2, с. 435].

У досліджуваний період тільки почав формуватися тип журналіста-репортера, який працює і збирає факти «у полі». Чимало новин надходили до редакцій поштою або збиралися за допомогою усякого роду непрофесійних інформаторів. Ілюстрацією може слугувати випадок, коли у 1850 р. держсекретар США Деніел Вебстер здійснив візит до одного містечка поблизу Бостона, де повинен був виступати, і репортер, що працював на

бостонську газету, запропонував редактору відправити когось із працівників для висвітлення цієї події. Редактор відхилив пропозицію, посилаючись на те, що хтось із присутніх на цьому заході обов'язково напише у листі до газети про нього за день чи два. Таку редакційну недбалість годі було очікувати вже наприкінці XIX ст., коли жодна зі значних подій не відбувалася без присутності власних репортерів більшості газет [3, с. 417].

Основними джерелами інформації тогочасних газет виступали власні спостереження репортерів, передруки з інших газет, читацька кореспонденція, різного роду оголошення та чутки тощо, зібрані в одному виданні і часто не розмежовані за тематикою, тому газетні новини цього часу, звісно, із певними застереженнями, доречно розглядати як різновид компіляції фактичної інформації. І така ситуація цілком могла б стати підставою для того, щоб періодичні видання претендували на захист своїх авторських прав, адже саме у першій половині XIX ст. в американській судовій практиці було сформульовано доктрину «роботи в поті чола» (sweat of the brow) або «старанного збирання» («industrious collection»), назва якої відповідає її сутності. Вона передбачала, що у разі якщо особа інвестувала час та ресурси для створення підбірки фактів, вона повинна отримати винагороду у вигляді виключних прав на цю підбірку. Тобто суд може встановити оригінальність компіляції виключно шляхом з'ясування обсягу та вартості виконаної роботи з її створення [4, с. 942–943]. За словами Дж. Гінзбург, якими б примітивними не були елементи інформаційної компіляції, збір цих елементів в єдине ціле передбачав необхідний творчий характер діяльності в тому разі, якщо особа, що збирила інформацію, зробила це самостійно [5, с. 342].

Перший закон, що торкався питання авторського та патентного права, прийнятий Конгресом США у 1790 р., передбачав захист авторських прав укладачів та авторів мап, покажчиків та книг [6]. І довгий час питання авторства компілятивних творів, які передбачають укладення та впорядкування фактичної інформації, залишалося актуальним для американських законодавців та судів. Протягом першої половини XIX ст. у США з'явилася низка судових рішень щодо дотримання авторських прав на інформацію, яка ґрунтується на фактах, які визначали коло об'єктів авторського права та притаманних їм ознак. Важливими справами у цьому контексті є *Matthewson v. Stockdale* (1806), *Blunt v. Patten* (1828), *Kelly v. Morris* (1866) та ін. У них хоча й не міститься безпосереднього формулювання доктрини «роботи в поті

чола», однак вони стали основою для подальшого розгляду подібних справ і впровадили практику розгляду матеріалів, що являють собою репрезентацію фактів як об'єкта охорони авторського права.

Зокрема, у справі *Matthewson v. Stockdale* суддя постановив, що особа, яка уклала календар із зазначеними в ньому іменами та посадами службовців Ост-Індської компанії завдяки значним витратам та вкладеній праці, має авторські права на цей календар [7, с. 9].

У коментарі до справи *Blunt v. Patten*, в якій картограф Едмунд Блант позивався до Річарда Паттена за порушення авторських прав на складену ним мапу північно-східного узбережжя Північної Америки, окружний суддя Томпсон указав, що природні об'єкти є відкритими для вивчення та опису будь-ким, і кожен може вільно скласти власну мапу узбережжя, яка буде подібною до всіх інших. Але авторські права будуть порушені тоді, коли мапа буде складена особою не внаслідок власного вивчення місцевості, а скопійована з уже створеної іншою особою мапи [8, с. 41–42].

Рішення у зазначених справах і широкое використання доктрини «роботи в поті чола» свідчать про те, що авторське право США у цей час було спрямоване на сприяння відкритому доступу до фактичної інформації, необхідному для стимулювання відкриттів, інновацій, навчання та розвитку науки у цілому [9, с. 120]. Подібний протекціонізм, безумовно, був пов'язаний із процесами становлення державності США, яка потребувала міцного підґрунтя. Воно створювалося у розвідках та дослідженнях, спрямованих на пізнання та вивчення своєї країни, а також у навчальних та освітніх інтелектуальних проектах (звідси – свобода діяльності та захист прав картографів, укладачів творів енциклопедичного характеру, усіляких покажчиків, схем тощо, які демонструють присутність в американському культурному полі просвітницької парадигми).

Однак доктрина виявилася актуальною не тільки у першій половині XIX ст., до неї продовжували звертатися ще й у XX ст. Так, важливим прецедентом стало рішення у справі *Jewelers' Circular Pub. Co. v. Keystone Pub. Co.* (1921). Суд дійшов висновку, що авторське право на книгу, створення якої було результатом вкладеної праці, не залежить від того, чи відносяться зібрані нею матеріали до публічного надбання, чи демонструють такі матеріали літературну майстерність або оригінальність, чи становлять вони щось більше, ніж старанне збирання (*industrious collection*) [10].

Дія доктрини «роботи в поті чола», на перший погляд, мала б поширюватися на газети, однак періодичність, недовготривалість, швидка втрата актуальності розміщених у газеті відомостей позбавляли їх такої можливості. У цьому контексті значним обмеженням у справі захисту авторських прав на газетні матеріали виступали законодавчі вимоги до творів, які претендували на захист авторських прав. Спираючись на досвід Великобританії, американські законодавці передбачили процедуру реєстрації твору для захисту авторських прав на нього.

Законом про авторське право від 31 травня 1790 р. передбачалося, що автори мап, схем чи книг, створених у США, мають виключне право на друк, оприлюднення та продаж своїх творів протягом 14 років від моменту реєстрації їх назви в уповноваженої особи. У разі якщо після завершення цього терміну автор мешкає на території США, це право може бути продовжене ще на 14 років за умови поновлення реєстрації. Перед публікацією екземпляр твору повинен надаватися до офісу уповноваженого окружного суду, де дані про твір повинні реєструватися та протягом двох місяців бути опубліковані в принаймні одній із газет, що видаються на території США. Окрім того, протягом шести місяців після публікації автор твору був зобов'язаний надати його екземпляр до офісу державного секретаря [6].

Тобто на відміну від Англії, де було передбачено спеціальні умови для періодичних видань, для того щоб отримати авторські права на матеріали газети у США, необхідно було реєструвати кожен номер видання у встановленому законом порядку. В умовах дедалі більшого зростання кількості щоденних газет це було неможливим [8, с. 62].

Існували й інші не пов'язані із законодавством причини того, що американська преса не мала ні найменшого впливу на дискусію щодо авторського права у США, ба більше, вона існувала поза авторським правом. Відмова від поширення його дії на журналістські твори була цілком свідомою з боку тодішніх редакцій. Більшість газет, що виходили у цей час, належала до партійної преси, отримуючи фінансову підтримку від політичних партій та організацій. Партійне фінансування давало можливість газетам виконувати свою першочергову функцію – інформувати публіку про найважливіші події громадського життя, не переймаючись питаннями економічної доцільності чи прибутковості газети. У цей час керувати газетою як самостійним бізнесом удавалося лише окремим комерційним виданням, тоді як переважна більшість газет продовжували існувати як

дотаційні партійні органи з відповідними покладеними на них політичними партіями місіями. Фінансування було як безпосереднім, так і здійснювалося через офіційні державні субсидії, і найчастіше цей зв'язок між газетами та політичними партіями був невідомий читачам [11]. Поряд із цілком очевидними мотивами просування політичних інтересів партій, що мали наслідком упередженість та необ'єктивність подачі матеріалів у таких газетах, важливою умовою їх функціонування була економічна захищеність. Завдяки фінансовій підтримці з боку політичних спонсорів редакції могли не перейматися питаннями конкуренції з іншими виданнями, дотримання авторських прав, боротьби за увагу аудиторії, оскільки вони не мали ніякого впливу на функціонування самої газети [12, с. 14].

Більше того, передрукування новин з інших газет протягом першої половини ХІХ ст. було цілком нормальною і загальноприйнятою практикою серед американських газет. Часто передрук матеріалів з інших видань здійснювався без жодних указівок на джерело. У деяких випадках редакції вказували джерело: це, з одного боку, надавало достовірності оприлюдненим відомостям, а з іншого – демонструвало широкі зв'язки місцевої газети з іншими газетами.

Комунікація між редакціями газет, головним чином, у формі взаємообміну номерами, займала не останнє місце серед джерел змістового наповнення видань. У цілому ландшафт американської преси був представлений невеликими місцевими виданнями, які забезпечували інформаційні потреби міста, в якому видавалися. Вони публікували найважливіші місцеві новини у поєднанні з інформацією загальнодержавного значення про урядові рішення, політичні події у столицях штату та федерації, новини з найбільших економічних центрів та про події у Європі. Локальні новини не займали основного місця у місцевій пресі, очевидно, тому, що поширювалися через пряме спілкування швидше за газетні випуски. За даними Річарда Кілбовіча, у газетах, опублікованих у період з 1820 до 1846 р., близько половини відомостей були скопійовані з інших газет [13, с. 29].

Вільне використання матеріалів інших газет фактично виносило газетну справу поза межі дії права інтелектуальної власності, а сама преса свідомо погоджувалася та підтримувала таку систему копіювання, оскільки ні технологічно, ні економічно не була готова до впровадження нових стандартів.

До зазначених чинників слід додати ще й існування своєрідного запобіжника

нечесній конкуренції, який був актуальним у часи відсутності технологій для швидкісних комунікацій. Йдеться про так звану «перевагу часу виготовлення» (lead-time advantage).

В умовах існування переважно місцевої газетної справи у невеликих містах, як правило, видавалася одна газета, яка не мала конкурентів і не претендувала на жителів інших міст як аудиторію. Місцеві газети завжди мали перевагу перед немісцевими: через досить повільну комунікацію у дотелеграфний період, яка здійснювалася, головним чином, завдяки фізичному транспортуванню газет чи листів, інформація, якою володіла місцева газета, поширювалася швидше. Отримавши новину, місцевій газеті треба було лише надрукувати її, що надавало їй перевагу в часі перед немісцевими виданнями, які витрачали час не тільки на друк, а й на пересилку екземплярів газети в інші міста.

У великих містах, де функціонувало кілька видань, редакції працювали в умовах конкуренції, що не виходила за межі існуючої системи копіювання. Основним чинником, що визначав конкурентну перевагу видань, були технологічні процеси друку. Так, попри певні досягнення в друкарських технологіях першої половини XIX ст. збір та друк номеру газети займали кілька годин, а іноді й цілий день. Тому газети, які отримували новини першими і встигали їх опублікувати в найближчому номері, мали так звану «перевагу часу виготовлення», яка, власне, й була основним засобом неформального захисту в умовах відсутності авторського права [14]. Але впровадження електричного телеграфу у другій половині XIX ст., з якого розпочалася епоха швидкісної передачі новин, та інші технологічні нововведення призвели до скорочення цієї переваги, а також запровадження нових умов існування газет, в яких вони конкурували одна з одною незалежно від свого місцезнаходження [15, с. 324].

Окрім того, важливо зазначити, що протягом більшої частини XIX ст. суди вороже ставилися до ідеї захисту авторських прав на матеріали, що мають комерційний, а не літературний характер, визнаючи комерційний матеріал таким, що або не входить до законодавчої класифікації актів про авторське право, або не містить достатньої оригінальності, щоб бути захищеними Конституцією [16, с. 45]. Це підтверджує одна з небагатьох справ, в якій однією зі сторін була газета, – справа Clayton v. Stone (1829). Видавці газети New York Commercial Advertiser Вільям Стоун та Френсіс Голл звинувачувалися в тому, що у своїй газеті вони публікували щоденні дані про ціни на сировину та огляд стану ринків, які були неправомірно скопі-

йовані у позивачів Едвіна Клейтона та ін. В окремій думці, поданій окружним суддею Томпсоном, зазначалося, що дані, про які йдеться, як і сама газета, не є «книгою» у сенсі, зазначеному у Законі про авторське право. Авторське право, відповідно до духу Конституції, призначене сприяти поступу науки. А наукові твори, на думку судді, повинні мати «постійний і довговічний» характер, чого, безумовно, бракує даним, що публікуються у газетах. На те, що законодавець не передбачав охороноздатності газет, вказують й умови реєстрації творів, які передбачали дотримання досить громіздких та тривалих формальностей [17].

Однак, на думку Р. Бронейса, не можна однозначно стверджувати, що справа Клейтон проти Стоуна свідчила про відмову газетам та даним, що в них публікуються, у захисті авторських прав. Ця думка судді вказувала радше на проведення розмежувальної лінії між ґрунтовними, довготривалими творами та поточною, мінливою, ефемерною інформацією, що була представлена у зазначеному виданні. Тобто дані про ціни на ринку сировини, що тут містилися, сприяли розвитку промисловості та торгівлі і ніяк не були пов'язані з передбаченим законом розвитком науки та мистецтва [8, с. 45].

У цьому контексті також слід наголосити на тому, що New York Commercial Advertiser – чи не єдине періодичне видання, що фігурувало у судових справах із приводу дотримання авторських прав у цей час, відносилось до сектору комерційної преси. За оцінками дослідників, у США поява цього різновиду преси припадає на 80-ті роки XVIII ст. і пов'язана зі становленням США як незалежної та економічно самостійної держави [18]. Її зміст суттєво відрізнявся від інших газет, передусім наявністю широкого спектру фінансової та рекламної інформації, призначеної для досить вузької аудиторії торговців, підприємців тощо. Тобто зміст видання не можна розглядати як репрезентативний щодо усієї тогочасної американської преси, а отже, рішення суду щодо даних, що містилися у New York Commercial Advertiser також може бути враховано в контексті вивчення авторського права на газетні матеріали з відповідними обмеженнями.

Висновки

Отже, розглянуті історичні умови функціонування американської преси у першій половині XIX ст. та особливості правової системи захисту прав інтелектуальної власності цього часу дають підстави виокремлювати цей період як час існування преси поза авторським правом.

Особливістю цього періоду було домінування в інформаційному просторі США XVIII–XIX ст. творів, побудованих на використанні фактичних даних, що було пов'язано з процесом утвердження власної державності та оформленням просвітницької парадигми й всеосяжною підтримкою освіти і науки. Саме під її впливом у рамках американського законодавства у сфері авторських прав визріла доктрина «роботи в поті чола». Доктрина передбачала захист виключних прав автора на твір як винагороду за вкладену працю, зусилля та ресурси, надаючи захист компілятивним творам.

Широке застосування цієї доктрини могло б мати позитивний вплив на газетну справу й сприяти захисту авторських прав на матеріали американських газет, які практикували компілятивний підхід до формування свого контенту. Це б могло сприяти побудові функціональної моделі американських періодичних видань на основі продажу новин та інформаційних послуг. Проте така модель почала формуватися тільки після запровадження телеграфного зв'язку й пов'язаного з ним пришвидшення комунікацій, збільшення витрат на збирання та передачу новин та руйнування системи «мовчаного запозичення» новин газетами один у одного. У першій половині XIX ст. газети функціонували поза системою авторського права, що було пов'язано з економічними та технологічними умовами, в яких діяла тогочасна американська преса. В умовах, коли газети не конкурували між собою за аудиторію та інформацію, були економічно захищеними за рахунок партійних та державних дотацій, а новини без жодних застережень передруковувалися газетами одна в одній, преса не мала жодних підстав для того, щоб намагатися вписатися у рамки авторського права. До визначальних чинників можна також віднести й те, що законодавці не враховували специфіку періодичної преси, закріплюючи закони у сфері захисту прав інтелектуальної власності, а тому в ньому були відсутні особливі умови для періодичних видань, і для захисту прав на газетні твори необхідно було пройти тривалу процедуру реєстрації кожного номеру газети.

Список використаних джерел:

1. Ginsburg J. C. Creation and Commercial Value: Copyright Protection of Works of Information. *Columbia Law Review*. 1990. Vol. 90. P. 1865–1938.
2. Schudson M. Preparing the Minds of the People: Three Hundred Years of the American Newspaper. *Proceedings of the American Antiquarian Society*. 1991. № 100 (2). P. 421–443.
3. Baldasty G.J. The Nineteenth-Century Origins of Modern American Journalism. *Proceedings of the American Antiquarian Society*. 1991. № 100(2). P. 407–419.
4. Lum S. Copyright Protection for Factual Compilations—Reviving the Misappropriation Doctrine. *Fordham Law Review*. 1988. Vol. 56. P. 933–953.
5. Ginsburg J.C. No «Sweat»? Copyright and Other Protection of Works of Information after *Feist v. Rural Telephone*. *Columbia Law Review*. 1992. Vol. 92. P. 338–388.
6. Copyright Act of 1790. URL: <https://copyright.gov/about/1790-copyright-act.html> (дата звернення: 21.03.2021).
7. Bitton M. Feist, Facts and Functions: Historical Perspective. *Intellectual Property Protection of Fact-Based Works: Copyright and Its Alternatives* / Ed by Robert Brauneis. Cheltenham:Northampton, 2009. P. 3–38.
8. Robert Brauneis, The Debate over Copyright in News and Its Effect on Originality Doctrine *Intellectual Property Protection of Fact-Based Works: Copyright and Its Alternatives* / Ed by Robert Brauneis. Cheltenham:Northampton, 2009. P. 39–73.
9. Bitton M. Trends in Protection for Informational Works under Copyright Law in the Nineteenth and Twentieth Centuries, 13 *Michigan Telecommunications & Technology Law Review*. 2006. Vol. 13. P. 115–176.
10. *Jewelers' Circular Pub. Co. v. Keystone Pub. Co.*, 274 F. 932, Southern District of New York, 1921. URL: <https://www.ravellaw.com/opinions/6ddd9476f02364e9341d56f432e7c226> (дата звернення: 21.03.2021).
11. Baugham J.L. The Fall and Rise of Partisan Journalism, 2011. URL: <https://ethics.journalism.wisc.edu/2011/04/20/the-fall-and-rise-of-partisan-journalism/> (дата звернення: 21.03.2021).
12. Brauneis R. The Transformation of Originality in the Progressive-Era Debate over Copyright in News. *Cardozo Arts & Entertainment Law Journal*. 2009. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/232644172.pdf> (дата звернення: 18.03.2021).
13. Kielbowicz R.B. News Gathering by Mail in the Age of the Telegraph: Adapting to a New Technology. *Technology and Culture*. 1987. Vol. 28. P. 26–41.
14. Gassmann O., Bader M.A., Thompson M.J. Fundamentals of Intellectual Property Rights. *Patent Management. Management for Professionals*. Springer, Cham., 2021. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-59009-3_1.
15. Frankel S. The Object and Purpose of Intellectual Property. Edward Elgar Publishing, 2019. 416 p.
16. Olson D.P. The Legal Protection of Printed Systems. *West Virginia Law Review*. 1978. Vol. 81. P. 45–78.
17. *Clayton v. Stone*, 5 F. Cas. 999, 2 Paine, 382; 1 U. S. Law Int. 69, 1829. URL: https://cite.case.law/f-cas/5/999/#footnote_1_1 (дата звернення: 21.03.2021).

18. McCusker J.J. The Demise of Distance: The Business Press and the Origins of the Information Revolution in the Early Modern Atlantic World. *The American Historical Review*. 2005. Vol. 110. Issue 2. P. 295–321. URL: <https://doi.org/10.1086/ahr/110.2.295>.

Roman Sheludiakov, Nataliia Sheludiakova. Materials of American newspapers as an object of protection of intellectual property rights of the USA in the first half of the XIX century

The article presents an attempt to conduct an interdisciplinary study of the functioning conditions of American newspapers in the early 19th century, and their relations with the peculiarities of the legal regulation of intellectual property protection. In particular, the authors reveal that the functioning of American newspapers in the information space was determined by the following features: economic dependence on party and state subsidies; non-crystallization of ethical standards of the journalistic profession and specific understanding of news; widespread practice of unconditional reprinting of information from other sources; collection and transmission of factual information, compilability of newspaper materials. The latter factor could serve as a condition for the inclusion of newspaper materials in the range of objects of copyright protection, since in the early 19th century the United States jurisprudence formed a specific approach to compilations. Considering the need to promote the development of education at the state level and the relevant dominance of the educational paradigm in the US information space, support and protection was granted to authors of compilations aimed at collecting, organizing, arranging factual data (encyclopedias, dictionaries, maps, indexes, etc). One of the most influential concepts of copyright, the “sweat of the brow” doctrine, was formed at that time. According to court decisions as well as theoretical works based on them, facts cannot have an author, but the work and resources spent on their collection and processing are sufficient criteria for establishing the authorship of a fact-based work. However, newspaper articles, despite their mostly compilative nature, did not fall under this doctrine. On the one hand, this was the result of the lack of need for newspapers to protect their copyrights and deliberate attempts to preserve the existing system of non-competition for information and the reader. On the other hand, exclusion of newspapers from the scope of copyright was due to a significant gap between the legislation guidelines on the protection of works serving the development of education and science, and the nature of newspaper information with its temporary, ephemeral, transient value.

Key words: *copyright, “sweat of the brow” doctrine, compilations, fact-based information, newspaper materials, journalism.*

